

НАПРЪДЪКЪ

ВЪСТНИКЪ, ЗА НАРОДНИ ПОЛИТИЧЕСКИ И КНИЖЕВНИ НОВИНИ.

НАПРЪДЪКЪ излиза всяка сряда. — Годишното спомоществование е, една Тур. Лира златна. А шестмисечното, половина Л. Т. — Възг. отъ Държавата, шестъ бел. меджиджета вчески ПРЕДЛАТЕНИ. — Писма неосвободени отъ поща парасъ и на- ржчвания за вистини не съдружени съ предплатата си не сж приети. — Настояте- лить отговарятъ за заплатата и иматъ право да зематъ на петнадесетътъзъ едно, като себератъ отъ 5 спомоществования на гуръ.

Подписката на спомоществованията става въ Цариградъ — Люпчанъ Ханъ № 1 при Г-на И. Найденова редактора и притежателя. — Статии и дописки за общето- лезни и народни работи са въставляватъ съ благодаренье, из въ всякий случай трѣба да сж снабдени съ потребнитъ си подписи. — За обнародване на частни извѣстия са пла- ща по два гроша на редъ. — Испращанить статии и дописки за обнародване, обноро- двани или не, казавъ са неврацать никому.

Спомоществованията почнуватъ отъ началото на всякой мѣсець

Двѣ думи за азизитѣ по хюкюматитѣ.

Много пати и токо-речи непрѣстатно четемъ по вѣстникътъ оплаквания отъ разни градове, че административнитъ ра- боти на повечето хюкюмати са намира- ли въ едно своеволно и аномално по- ложение. Тукъ са вика наприм. противъ градскитъ управители, че били хора безъ знание, хора лѣниви и некадарни да у- правляватъ, тамъ противъ чорбаджитъ, че злоупотрѣбвали по долната класа на народа и сиромаситъ, че били неспра- ведливи въ изпълнението на длъжноститъ си и недостойни за довърнето на на- рода и за поста който тѣ занимаватъ. Че това е тъй, т. е. че въ повечето гра- дове изъ отечеството ни онѣзи, които стоѣтъ на чело на работитъ, като ис- пълнители ужъ на закона и като защи- тници на по слабитъ противъ притѣснен- телитъ, сж несправедливи, — ний неот- казвами. За потвърждение на това ни слу- жатъ сѣкидневнитъ дописки, не само въ нашата журналистика, но и въ иностран- ната. Не е лѣжа такожде че въ повечето градове нѣма никаква справедливостъ за многобройнитъ тѣзи сиромаси, които въ сжщностъ изпълняватъ длъжноститъ си най вѣрнопопачиически, а търпѣтъ най голѣми обиди. И не сми ли очевид- ци, че самитъ наши сѣнародници, които зематъ на себе си свята длъжностъ да защищаватъ народа си, опълномощени отъ самото него (отъ народа) и защи- щавани отъ високитъ царски закони, какъ нечеловѣчески, непатриотически постѣп- ватъ съ онѣзи, които би имъ потребили покровителството? Първото нѣщо, съ кое- то посрѣщатъ неоправданитъ е, да ги о- глобѣятъ и пакъ никаква работа да имъ не свършатъ. Напразно царскитъ закони строго запрѣтватъ притѣсняването на сиромаситъ, и особено *руиветитъ*; тѣ си пакъ сѣществуватъ на много мѣста; даже нѣкои *азизи* сж уловени въ тойзи си мръсенъ занаятъ и строго псувани отъ управителитъ, но това не може да въспре злото. Всякой, който сполучи да са нарече съ хубавото име *азиза*, ако селенитъ и други не му принасятъ: дѣр- ва, кюмюръ, масло, мисирки и други, той са не счита за такъвъ. Той, *азизата*, мисли, че за това е поставенъ въ хю- кюмата, само и само да му принасятъ, а той да живѣе на чуждъ грѣбъ. Но кой е кривъ за това? Криво е най напредъ врѣмето, че не ни е дало достойни хо- ра, които да знаѣтъ какво нѣщо е дѣ- лъжностъ, а йоще по криви сж онѣзи, кои- то умѣятъ да цѣнятъ и пакъ избиратъ такива недостойни, безкнижни и съ ни- ситъ характеръ хора за тѣзи постове. Казахъ по горѣ че нѣмамы достойни хора, но избирателитъ не избиратъ ни- то онѣзи малко много по свѣстни, кои- то са намиратъ между насъ. Онѣзи, кои- то ламтѣтъ за меснети сж *повечето* хо- ра безъ никакво занимание, и по про- сто да кажемъ, *голи*, да гледатъ да са докопатъ за азалѣка само за прѣхрана- та си, та за това най работѣлно са по- кланятъ и тамъ, дѣто не трѣба, защото

са страхуватъ да не изгубѣтъ кокала. Когато ще са избиратъ *азизи* нарочно хора са распроваждатъ да убѣждаватъ селенитъ кого да избѣрѣтъ, но когато е време да са защищава правдата, тамъ ги нѣма. И тѣзи хора отъ възгъ тѣзи са представяватъ, като че сж готови вси- чко да жертвуватъ за правдата. Тѣ въ сжщото врѣме сж и високомерни, гор- деливи, благородни! Народа повече са страхува и покланя тѣмъ, нежелни на сж- щитъ управители, не за това че ги не- познава каква сж стока, но отъ нѣмай кѣдѣ. —

Отъ тѣзи сѣкидневни струвани непра- вди отъ *азизитъ* и чорбаджитъ, народа е захваналъ да гледа недоверчиво въ- обще къмъ гражданитъ и къмъ първен- цитъ. Намѣсто самитъ първенци съ свои- тѣ братски доношения да привлѣкѣтъ къмъ себе си народа, тѣ го изстудяватъ съ неправдитъ си, и Българина ще не ще е принуденъ да търси покровител- ство тамъ, дѣто му са спсхождава и дѣто му са прави колко-годѣ прилична- та честъ. При всичко че у насъ никой не може да са похваля съ нѣкакво си наследственое благородство, защото историческитъ събития сж ни направили всички равни, между насъ пакъ са на- миратъ такива чорбаджии, които считатъ за унижение да са разговорѣтъ съ е- динъ сиромасъ Българинъ. Благороденъ е онзи, който е полезенъ, но нашитъ ми- ноблагородни мислѣтъ, че благородство- то състои въ малко многого натрупано богатство, или ако сж имали случай да станѣтъ *азизи* и общинари. И да ли не е това една отъ причинитъ дѣто у насъ по лесно си вършѣтъ работата разниѣ пропаганди и мисноперни, които приле- ски и привѣтливо са отнасятъ съ сиром- маси и съ богати? Много честитъ нѣще да бѣде народа ни, ако той имаше на челото си хора съ чистъ патриотизмъ и правдолюбие, хора просвѣтени и искрен- ни. Народа не може да бѣде безъ во- дители, но ако неговитъ водители и прѣдставители останѣтъ за всекога та- киви, каквито сж сегашнитъ, нето за- кони, нето маждри управители моѣтъ да ни направятъ честити. Ако сами ний си непомогнемъ, никой другъ нѣма да са съжали за насъ.

Какво да правимъ, слѣдователно, за да можемъ на основание на хубавитъ царски закони да имамъ честитъ животъ? Какво да правимъ? Считамъ са като не въ състояние да покажѣмъ лѣкъ на тѣзи рана. Но, дѣйствиелно, и да кажешъ най справедливитъ и най искренни думи, има ли кой да та чуе и да та разбере? Съкашъ че този окаяненъ нашъ народъ са е рѣшилъ до послѣднѣ издѣхване да тегли като волъ, безъ да каже охъ! И какво да кажешъ за да та разберѣтъ и послѣдуватъ? Всякой съ малодушие са укланя отъ общото споразумѣние и за глупъ считатъ даже оногova, който би дигналъ гласъ за да проговори двѣ ду- ми за неправдитъ на нашитъ чорбаджии. А чорбаджитъ? О, тѣ като чуѣтъ че си казалъ една само дума противъ тѣх- нитъ подли средства съ които са слу-

жѣтъ, не само ще излѣкѣтъ най отро- внитъ си ядове отъ горѣ ти; но още знаѣтъ да та прѣдставятъ прѣдъ свои- тѣ патрони и като опасенъ за държа- та... Но, господа читатели, за държа- вата сж опасни и по опасни онѣзи на- родни прѣдставители прѣдъ хюкюмата, които злоупотрѣбватъ властѣта си и въ името на високитъ царски закони при- тѣсняватъ райта. Не бойте са, слѣдова- телно, когато ви притѣсняватъ и запла- шватъ, но свободно са оплаквайте на по високитъ власти, дѣто нѣма да ви испѣлятъ, но отечески ще ви защитѣтъ.

—?

Гръцкитъ вѣстникъ *Византизмъ* обна- родува минѣлата сѣбота съ извѣредна притурка единъ членъ, подъ насловъ: «БЕЗОСНОВНИ СЛУХОВЕ ЗА БЪЛ- ГАРСКИТЪ ВЪПРОСЪ», извлеченъ, както казва речениитъ листъ, отъ едно черковно периодическо списание, което починало тия дни да са издава въ Бу- курещъ съ съдѣйствието на Нег. Преос- вѣщенство Унгро-влашкиитъ Митропо- литъ и на висшето румѣнско духовен- ство, и което списание са занимавало исклучително съ религиозни и черковни въпроси. Въ втората книжка на туй ру- мѣнско списание имало единъ проектъ за рѣшение на висидѣйтъ, споредъ гръ- цкитъ листъ, българскитъ въпросъ, на основание за споразумѣние на българ- ското духовенство съ гр. Патриархия. Забѣлжително е че редакциата на ре- ченното списание отдавала тойзи про- ектъ на Н. Св-ство вселенскитъ Па- триархъ Г-на Йоакима.

Преди да обнародуваши преводѣтъ на прѣдѣжачитъ проектъ, за дѣлж- ностъ счетоводни, казва *Византизмъ* — да земешъ достовѣрни свѣдѣния за негово- то съдържание, които да послужатъ за освѣтление на нашитъ читатели и на пу- бликата въобще.

Отъ тѣзи свѣдѣния — продължава *Византизмъ* — излѣзва че изложенитъ въ румѣнското списание извѣстия, които въ видъ на проектъ а отъ друга страна като слухове обнародува, нѣматъ ника- кво основание, а сж измислене на нѣ- кой новинарь, който иска отъ нищо да създаде извѣстия за да привлече любо- питството на публиката. За туй, намъ са заповѣда да епимъ че Великата Чер- ква нѣма никакво извѣсте отъ такнва проектъ и че слѣдъ провъзвѣжданѣто на Н. Св-ство Г. Йоакима на патриар- шеския престолъ не сж стапали пре- говори отъ такова естество, при всичко че състоянието на Българскитъ и на Ситсепитъ епархии показва като необ- ходимо нужно нѣкакво уреждане на Черковнитъ работи, въ тия епархии, на които неуреденото състояние многовидно бива вредително на православното насе- ление. Императорското Правителство ка- то горѣщо желае възстановението на мирѣтъ и редѣтъ въ округѣтъ на Все- ленския престолъ, бѣше са погрижило преди нѣколко време да състави една комисия за изучаване на едно по сго- дно изравняване на мѣнотинитъ, които

представлява настоящето на въпросѣтъ положение. По тѣзи правителственна мѣрка са взе безъ никакво намѣсване на Великата Черква, а и работитъ на речениата комисия по настоящему са виждатъ да сж са отложени.

Ако и да ни са заповѣда да опро- вергаемъ казаното въ Периодическото румѣнско Списание, ний мислимъ, — казва пакъ *Византизмъ*, — че удовлетво- ривеми любопитството на читателя, ка- то приложимъ тука тойзи неговъ членъ, относително до нещѣстествуящитъ про- ектъ. Тойзи членъ, споредъ преводѣтъ, който ни испраца нашитъ дописникъ, е слѣдующитъ:

«Негово Светѣйшество Вселенскитъ Патри- архъ, Йоакимъ II засно съ св. Синодъ, зани- мава са съ начертанието на единъ проектъ относително до въпросѣтъ на Българската Церква. За да стане възможно спогождени- то, казуватъ, че въ изработваннето на но- вийтъ проектъ са зеля прѣдъ видѣтъ проекти- тѣ за Българската Церква на Т. С-ство Патри- архитъ, Григорий VI и Антиа VI, както и ферманѣтъ на Императорското Правителство, чрезъ който са припознава Българската Церква независима, устѣпна и са при това и една Екзархия, като върховно черковно начальство. Като е ималъ прѣдъ видѣтъ горѣречениитъ проектъ, новийтъ проектъ опредѣлява: 1) Че дешнвийтъ Българскитъ Екзархъ, Н. Б-ство г. Антиа, за- едно съ всичкитъ български Архiereи, които подпаднахъ подъ аятемата на Патриархията на 1872 г., да поискатъ прошка, като са про- изведатъ на архiereйско достойнство само то- гава, когато станѣтъ нѣкои опросителни фор- малности отъ страна на Патриархията. 2) Н. Б-ство г. Антиа да сложи отъ само себе си екзаршеското достойнство на Българската Цер- ква и слѣдъ едно четиресетдневно покаяние всичкитъ български владци и първенци на народѣтъ ще са призоватъ въ Цариградъ, за да избѣрѣтъ блудушнитъ Екзархъ измежду митрополититъ на българскитъ епархии, който ще са припознае отъ патриархията. 3) Отно- сително до вѣдомството на епархитъ са опредѣ- ли, шото въ ония епархии, дѣто множество- то ще състои отъ 2/3 Българи, да са назна- чаватъ българи владци, а въ другитъ грци. Въ ония епархии обаче, дѣто меншегласнето е гръцко или българско, ще са назначава и е- динъ титуляренъ епископъ за онѣзи народности които има меншеството. Епархитъ съ сѣрбско население (? р.) си оставатъ подъ вѣдомството на Цариградската патриархия. 4) Българската Екзархия съ свойтъ св. Синодъ ще си има сѣдалището въ Търново, като остава само Екзархѣтъ свобо- денъ да отива въ Цариградъ за свои черковни работи, и въ всякото разстояние на пребиване- то си въ столицата на империята ще има всич- китъ привилегии, които иматъ и патриаршитъ Александрийскитъ, Антиохийскитъ и Иерусалим- скитъ. 5) Черквата св. Стефана въ Цариградъ ще бѣде подъ вѣдомството на Екзарха, която ще му служи като мѣсто за пребиване; а но- вата българска черква, която сега са прави въ Цариградъ въ Галата (?), ще бѣде подъ вѣ- домството на Цариградската Патриархия дѣто ще са назначава въ всякога служители отъ бѣл- гарско происхождение. 6) Българскитъ Ек- зархъ ще испраца на Патриархията едно коли- чество пари за обдържанѣто на тѣзи черква, което обаче количество ще са опредѣлява вся- ка година съ взаимно споразумѣние. А патри- архията нѣ замѣна на това ще снабдява Ек- зархията съ Светото Миро.

Тойзи проектъ ще са представи отъ Патри- архѣтъ на министра на външнитъ дѣла на Им- перията, за да са препрати на Екзарха и на българскитъ владци, а посѣще са обнароду- ва прѣзъ всичкитъ официални вѣстници. Но ако Българскитъ Екзархъ съ свойтъ владци не приеме тойзи Проектъ, тогава Патриархия- та сама и посвоему ще са расположи съ рабо- титъ на Българската Церква.»

Всичко до тук казано, казва го гръцкият в. «Византизм» и Духовното Румънско Списание. Последното уверява че този проект е произведение на Цариградската Патриархия, а първият уверява че тя ни хаберила от такъв работи. Кого да върваме? За да бъдем справедливи, ний трябва да върваме и двамата — и «Византизм» че Патриархията няма хаберила, и Списание, че това не е измислица, а действително такъв проект съществува. Даваме въпроса на нашия събратъ, защото той пита и научил са че туй е лъжа; заповѣдало му са при това и да го опровергае. А какъ да не върваме и едно списание, което е: важно, превъзходно съчинявано, съ изрядни и отборъ членове, въ които владѣе християнски духъ?

Не за такова ли го препоръчва свещенникъ «Визк».

Но нашето намерение тук не е да са спираме на такива дребни работи. Ний не щемъ да знаемъ, ако този проектъ съществува или са работи за него; исто тъй малко ни е грижа и ако той не е друго освенъ измислица! Не сме бо ний отъ ония, които треператъ отъ думата спогождане. На противъ, ний отъ сърдце желаемъ да би било истина това дѣло Патриархията е разбрала най послъ че схизмата и кжца нехрани, а трябва да са спогоди съ Българитъ. Но какъ трябва да стане туй спогождение? Ето въпросътъ, за който въпрочемъ нашата дума е казана.

Периодическото Списание на Бълг. Книжовно Дружество.

Най послъ многоожиданитъ девета и десета книжки на Периодическото Списание, издавано отъ Бълг. Книжовно Дружество въ Брала, възбзохъ на бѣлъ свѣтъ. То са знае, че въско научно и книжовно произведение, което са очаква дълго време, причинява въ духоветъ на очаквающитъ любопитство и интересност. Но това любопитство става пламенно, но тъй интересност става извънредна тогазъ, когато очакваното произведение са е посочило че има за производители отборъ, отъ първа ръка люде, най вѣщи работници, отлични и все специалистъ сътрудници.

Кой може откаже че не са работи и издава въ такъвъ условия Периодическото Списание? Кой може да откаже че отъ множество списовачи и сътрудници на това Списание българската публика не очаква дѣла толкозъ грамадни, колкото по грамадни и глѣсти бѣхъ общанията на Дружеството въ началото?

Колко отговорихъ на голѣмитъ ни ожидания редакторитъ на Периодическото Списание? — Това е питанье което ний живемъ само да положимъ. Ще прибързама при това да направимъ своитъ бѣлѣжки и впечатления, които ни предизвикватъ послѣдния девета и десета книжка. Преди всичко ний сме длъжни да си оба-

димъ правничкото, че първитъ шестъ книжки на Списание то бѣхъ твърдъ сполучени, че тѣ бѣхъ бѣлокало свидетелство на едно работенъ съ присърце и че въ тѣхъ читателъ отъ всѣко съсловие може да намери нѣщо занимателно, нѣщо поучително, нѣщо ползвателно. При четенето на тѣзи книжки ний са радвали въ душата си и благославяхъ providѣнието че и нашата сиромашка книжнина бѣ честита да види единъ такъвъ сериозенъ периодически трудъ, който не съ преувеличение можеше да са назове безцѣленъ.

Но събашъ че у насъ хубавитъ, отличнитъ и сполученитъ произведения са положени на нѣкакво урочасане, или пъкъ по право, нашата отгивителна чѣрта да почнема съ въсторгъ и съ разпадене, а да кнеквама по дъръ първитъ стѣпки на пътя, дойде и тукъ да са докаже фактически.

Това не е никакъ туна-бѣда. За да са увѣри читателъ, той може да сравни първитъ шестъ книжки съ послѣднитъ четири. Колкото за насъ, ний имамъ подъ ръка и четемъ послѣднитъ дѣветъ книжки на Списание то и намъ не дождатъ. Какво е съдържането на тѣзи дѣветъ книжки? — Нека прегледаме и поразискаме.

Ний оставимъ на страна Тарасъ Булба, това изящо произведение на Гоголя, което е похвѣстено въ притурката на края на Списание то. Ний не щемъ да говоримъ за него; почитъ ний къмъ безсмъртния авторъ гений не ни позволява да кажемъ ни една дума за околнания преводъ, съ който е обезобразенъ оригинала на български. Нека ни е позволено да попитама само това: какъ става та отъзвонъ които са поставитъ за строгъ и безпристрастенъ ужъ критика на различнитъ български нови книги, какъ става та тѣзи умни хора съ позволения печатането на такъвъ безобразенъ преводъ въ едно списание което е изражение на тѣхния критерии?

Първата статия въ Пер. Списание е Мати-Болария отъ приснопаметния свещенномонахъ отъца Неофита Бозвелията. Този трудъ, който редакцията е предарила съ единъ предговоръ, но само той, — трудъ на единъ многоаслушавъщъ народенъ и книжовенъ работникъ ще са прочете навистина съ голѣмо удоволствие отъ всѣки български читателъ. Но защо редакцията си е позволила да промѣни написането му? — Понеже не е на всѣкъдъ еднакъ? Та това причина ли е, та това извинение ли е? Види са че мапаята на налагати едно неспѣлно развитие и не критически оправданъ написане докарва човѣка до тамъ, дѣто да жертвува и най скъпоцѣнитъ паметници.

Подиръ иде една историческа статия отъ ученикъ нашъ историкъ Г. Даванова: Начало на Самуиловата държава. Истина е че този трудъ има доволно значителна важностъ отъ историческа страна, но тоже е истина че като специално произведение той не може да бѣде до толкозъ достѣпенъ за по голѣмата частъ читателъ на Списание то.

Послѣ идатъ нѣколко народни пѣсни и най-напредъ захваща критиката и критическитъ книжовни бѣлѣжки. Този отгѣлъ на списането е занелъ по голѣмата частъ отъ всичкото съдържане.

Забѣлжете това! Цѣлото Списание състои отъ 208 страници, (освѣтъ романа); а отъ тѣзи 208 страници 109 са изпълнени съ критика (?).

Ний най напредъ поразровнихъ списането; като видѣхъ че критиката е този пъкъ преобладающа елементъ на съдържането му, по-

мислихъ безъ друго че нѣкои важни, сериозни, положителни разисквания и расправи съ побудили редакцията да напѣни този пъкъ страницитъ на това списание само съ критика. Итъкъ ний не можахъ да си растѣкувамъ отъ първи пъкъ каква причина е накарало редакцията да липи читателитъ отъ други толкозъ предметъ, които не съ като критиката питересни само за една малка частъ читателъ. И захванѣхъ ний съ таквази-мн-ти ревностъ да четемъ тѣзи критика... но уви! Йоше на първата страница ний са убѣдихъ, че нашето заключение за критиката не е било право, че ний сме били горчиво измамени. Четемъ ний, четемъ по натѣтъкъ дано преминемъ безумѣстнитъ сарказми и нелицитъ сатирически изговори съ които е изпълнена първата критика върху Българската История отъ Т. Шишкова; но колкото по са задѣлвахама натѣтъкъ въ тѣзи нарицало-критика, толкозъ повече намъ са додѣлваха и додѣлваха ни като въ всѣка страница, въ всѣки параграфъ, даже въ всѣки редъ са прозѣбваше онова което по просто български са казва *погрѣшенъ*. Подиръ едно търпѣливо прочитане ний дойдохъ на втората критика: за *Богомилството* отъ Р. Каролева. Цѣмъ като зачетохъ тѣзи втора критика една неволна мисль ни посѣти. Колко щѣше да бѣде честитъ читателъ ни ако имаше на ръка това списание и ако прочетѣше двѣтъ критики; той щѣше отъ една страна да види очлѣвѣстната истина какъ ще каже критика и какъ попражня; колкото за насъ, намъ хрумина на ума че ако Шишковъ заслужава този *соур де masse* отъ страна на редакцията, то е само и само защото е ималъ злочестивата да ходи въ Парижъ да са учи а не другадъ.

Слѣдующитъ критики дойдохъ да потвърдѣтъ съставеното отъ насъ мнѣние за *начина на критикуване*, който е държала редакцията въ послѣднитъ си двѣ книжки. Въ нѣкои отъ тѣхъ са вижда най-недостойно превъзнасяне, колкото въ други най-нѣлпо нападане. Забѣлжете между това че това е критика и критика съ която редакцията е поимисляла за добръ да изпълни повече отъ половината на списането си.

Всѣчко това ний бѣлѣжничъ на редакцията на Списание то съ горѣщото желание да обърне на думитъ ни едно надѣлжаше внимане и да бѣдѣше за напредъ по внимателна въ начина на критикуването и въ цѣлото съдържане на книжкитъ.

Това е една слабостъ на която подпадатъ всѣчки книжници въ началото на развиването си, но не е ли по умно да си показваме слабоститъ? Сама редакцията на едно мѣсто горѣтъ: «Кѣто съ внимане слѣди нашето българско развитие, той ще забѣлжи че насъ всѣчко вършимъ по едно голямо подражане и за то въ развитието си отивамъ *клатишкѣ*» — ту на самъ ту на татѣкъ, споредъ както гледама да правятъ хората.»

Това е цѣла истина и обнаската на самата редакция я потвърдява. «Ний казахъ че у хората имало много педагогически книги, и видѣхъ че единъ порой отъ всѣкакви произведения по тѣзи частъ наводнихъ българскитъ училища. Ний са научахъ че въ просветенитъ земъ хората пишали и изучавали различни книги по положителното знание, по природнитъ науки и ето ти въ нашата книжнина завалѣхъ като грядъ отъ нѣи ти Физики, Химии, Физически Географии и пр.»

На тѣзи думи, които горѣ доу сѣмо тѣй исказва и Пер. Списание ний, ще приложимъ:

на думата му: *прави на другитъ това, което искате да правятъ и тѣ тебъ*, бѣше са врѣзала въ паметята на оиѣзи които го обикаляхъ.

Такъвъ бѣше учителя въ най пѣжна-та младостъ на малкия Петко, който за радостъ и утѣха на родителитъ си отличаваше са отпоежду своитъ врѣстници во всѣко похвално.

IV.

Великитъ характери, отличнитъ подвизици, знаменититъ и благородни личности сѣ дали бѣлѣгъ Йоше въ дѣтнство че ще бѣдѣтъ таквизъ.

Добрия день отъ сутрината го е познать, казва нашата поговорка. А всѣки знае че народнитъ поговорки сѣ комахай винжги положителни истини, потвърдени отъ опита и извлѣчени отъ практическия животъ.

Въ младинитъ на младия Петко са проевавахъ много бѣлѣзи, които прокобѣвахъ че малкото момче щѣше да стане единъ день голѣмъ и личенъ мѣлѣ-Пжрвия, който отиваше въ келиката на добрия калугеръ бѣше Петко; а той излѣзваше и най подиръ отъ събратита си. Нему бѣше най мило и драго да слуша умнитъ, поучителнитъ и приятнитъ приказки на даскала си. Особито Петко обичаше да слуша когато добрий

И ний слушахъ че въ периодическата книжнина на чуждитъ народи съществува *критика*, съществува библиография сирѣчь *книжовни вѣсти* и ний изпълнихъ нашето периодическо списание съ критики и съ книжовни вѣсти.

Но първитъ дѣв аномални движения заслужаватъ едно обжадане, едно поправяне; да ли не заслужа поне едно напомняване послѣдното тоже аномално движение въ нашата книжнина?

До пакти щемъ са повѣрихъ върху бѣлѣжкитъ които е направилъ и за Читалище, Попрѣменно Списание, издавано отъ Цариградското Читалище въ Цариградъ, което за редакцията на Книж. Дружествено Списание е нѣмало резонъ за съществуване (?). Стойковъ.

Свѣдѣния за Тракия,

и особено за Одринската епархия и Одринъ.

Тракия, която състави днешниятъ Одринскій Вилаетъ е най важната страна на балканскій полуостровъ толкозъ по положението си колкото по пространството и многолюдството си. Тя обзема 5 Санджака, 35 Каймакамлъка на които селата възлѣзватъ врѣзъ 2800. — Санджака сѣ, Одринъ, Пловдивъ, Сливенъ, Текырдаа и Гелиболъ, които съставятъ и петъ особни кази. Другитъ 35 кази, т. е. Каймакамлъци сѣ, Димотика, Карклясия, Мустафа Паша, Чарменъ, Узунъ-Юпприя, Баба-Ескипи, Бунаръ Хысаръ, Хапса и Казамъ-Агачъ — Одринскъ; Ески-Захра, Казанлъкъ, Хаскюю, Чарпанъ, Ахъ Челеби и Султанъ-Ери — Пловдивскъ; Енд-Захра, Ямболъ, Карибатъ, Айтосъ, Ахыло, Месобръ в Бургасъ — Сливненскъ; Шарной (Перистеръ), Кешанъ, Ферѣ, Елсѣ и Гюмюрджина — Гелиболскъ; Малгара, Чорла, Брекпи, Виза, Мидя, Люле Бургасъ и Хайреболъ — Текырдаанскъ. Подраздѣленето на пакти остави.

Въ четиредесетъ града които сѣ главни мѣста на казитъ отъ Санджацитъ и Каймакамлъцитъ, въ всичкитъ има Турци, отъ не мюсюлманско население на тѣзи градове въ повечето има Бери, а въ нѣкои само по малко Ерменци. 16 града има, тѣй да кажемъ, чисто Български, въ които нѣма Гърци, чисто Гръцки градъ токо кажи че нѣма, защото въ 24тъ града които оставатъ на всякъдъ има дѣ по-малко дѣ по-много смѣсени съ гърцитъ, но забѣлжете че въ 20тъ отъ тѣхъ нѣма еще да са е въвелъ българскитъ языкъ ни въ черквитъ ни въ училищата, и българитъ въ тѣзи мѣста са броятъ като загубени.

Отъ 2830—40 села що има въ Одринскій Вилаетъ възлѣзъ 1400 сѣ християнски, а 1430 сѣ мюсюлмански, между които сѣмъ таквизъ що сѣ смѣсени съ по малко български, чисто гръцки села има твърдъ малко на брой. Отъ числото на селата явно са вижда че мюсюлманско население отъ Одринскій вилаетъ заневама по голѣма частъ отъ пространството, но опредѣлително да са каже бройността на това население не е възможно. Нѣкои, като взематъ прѣдъ видъ това дѣто християнскитъ села, ако и въ по-малко пространство смѣстени, вскога сѣ по голѣми и нѣкои даже доста голѣми, а мюсюлманскитъ обыкновенно по малки, възвоядатъ броятъ на мюсюлманското население по-горѣ отъ 2/3, на всѣчкото, отъ което пакъ близу 2/3 сѣбѣтъ българъ мюсюлманъ. Като оставимъ на страна Беритъ и Ерменцитъ, поради малобройността ний, отъ останалото християнско население 1/4 сѣ Гърци, а останалото

ПОДЛИСТНИКЪ

ПОПЪ ШЕЙТАНЪ.

(Продължение отъ брой 18-й.)

По него време въ Елена живѣеше Попъ-Петко, когото родителитъ му отъ младъ испращахъ редовно да са учи на книга у селския даскалъ, калугеръ отъ Света-Гора. Трѣба да не забравяма да кажемъ и това че въ онѣзи усилни години българското учене бѣше строго запретиено и замѣстено съ насилственното учене на еллическия езикъ.

Скришомъ и рѣдко вий можахъ да срещнете нѣкъдѣ българско наше народно учене. Нѣкои затулени мѣнастари, нѣкои загнѣтени седца бѣхъ само честити да слушатъ словото божие на матерния си езикъ.

Тѣй по онова време въ Елена даскалътъ калугеръ слѣдваше, макаръ съ голѣмо премѣждие на живота си да учи селскитъ дѣца на българско читво и писмо. Освѣтъ това този добъръ старецъ имаше и това драгоцѣнно свойство да поучава и да наставлява своитъ ученици.

Какво е било тогавашното учене, то е лесна работа да са разбере! Предполагете си нѣмашето на никакви български печатни книги; предполагете си нѣ-

маньето на нѣкои отъ днешнитъ пособия за занимане; предположете си една калугерска келийка, дѣто на земята сѣ насѣдали нѣколко дѣца съ папакиди въ ръка и съ нѣкоя старобългарска нау-стничка или съ нѣкой ръкописенъ пергаментъ; предположете си това и вий ще имате пълна мисль за ученьето на тогавашно време! Забѣлжете между това че на даскала са отивали тогазъ не всѣчки селски момчета, а само по състоятелничкитъ или тѣзи които сѣ са готвяли да станжтъ попове.

Казахъ че даскала — калугеръ ималъ драгоцѣнното свойство да поучава и наставлява своитъ ученици. И наистина, освѣтъ дѣто той ги запознаваше съ читво и писмо, освѣтъ дѣто ги изучаваше да четатъ доволно правилно въ черковнитъ книги, да си записватъ и посѣлватъ, той умѣше да имъ даде таквизъ основни на отхрана, каквито рѣдко намѣрва човѣкъ въ калугеръ.

Този добъръ и народенъ калугеръ имаше за главно правило да дава умно съвѣти, да помага на сиромаситъ до колкото му стига ръката и да вдѣхва въ сърдцата на младитъ любовъ единъ къмъ други, умраза къмъ злото и неправедното. Той мисляше че човѣкъ въ този свѣтъ може да направи всѣко добро, стига само да иска. Честото повтаряне

старецъ имъ прочиташе единъ ръкописъ отъ старобългарска история. Прочитѣтъ отъ този ръкописъ ставаше въ особитъ день; историческитъ раскази са поесиявахъ отъ даскала, който бѣше доволно вѣщъ да вдѣхне къмъ тѣзи книжка особита любовъ отъ страна на своитъ ученици.

— Тѣзи скъпоцѣнна книжка ще ми трѣба, каза единъ день на себе си Петко. Каква голѣма печала ако даскалами я даде да я препишъ!

Тѣзи идея са въртъ доволно време въ главата на момчето. То са чуяше какъвъ приличенъ начинъ да употреби за да я поиска. Много мисли Петко, много мисли той и най подиръ:

— Ще му я поискамъ, продума той съ единъ рѣшителенъ гласъ. Ще му я поискамъ, и той нѣма да ми откаже. Азъ трѣба да знамъ тѣзи книги изустъ.

На утрѣшния день отъ това рѣшение шестнайсетъ годишното момче въ зора бѣше подранило на келиката.

— Дядо духовниче, каза съ единъ срамежливъ гласъ Петко, дядо духовниче, една молба имамъ да ти са помолѣмъ.

— Кажи, синко, да видимъ каква ти е молбата, отговори сладкодумний старецъ.

— Ще ти са молѣмъ да ми дадешъ Старобългарска история за да я препи-

Българи, но и отъ туй часо Българи $\frac{1}{4}$ с.м. гркомани или, пакъ да кажемъ, на грцки имъ са чете и служи.

Отъ тѣзи данни за народонаселението чпталещъ като си представи цѣлото народонаселение на Тракия (безъ Цариградъ и околнѣщата му), т. е. само Одринскій Вилаетъ тѣй както е днесъ, въхождаше на 1,000,000 жители, ще имать понятие за разпрѣдѣлението му по народности.

Отъ тѣзи общи свѣдѣния за Тракия и вий искаме да кажемъ нѣщо по-подробно за Одринската Епархия, и особено за градъ Одринъ.

Одринската Епархия, тѣй както е вече описана за съставеніе на Сливенската, състои днесъ само отъ градоветъ Одринъ съ Казлъ-Агачъ, Мустафа Паша съ Чирменъ, Караклисия, Бунаръ Хисаръ, Хапса и Баба Ескиси. — Освенъ тѣзи градове въ Одринската каза, столица отъ нахитъ Юскюдарска, Адавайска, Чокенска и Мънастирска, има 180 села населени отъ християни, въ Мустафа-Паша и Чирменъ 44, въ Караклисия 24, въ Казлъ-Агачъ 29, въ Бунаръ Хисаръ 13, въ Хапса 13 и въ Баба Ескиси 13 — всички 316.

Отъ Градоветъ нека кажемъ по напредъ за околнитъ. Въ Караклисия има до 7—800 къщи грци, а отъ селата въ казата има ни едно грцко. Въ Казлъ-Агачката каза има само плавий село грцко. Въ Мустафа Паша има само 50—60 души гркомани, а въ казата само 4 юмюрджийски села грцки. Въ Бунархисаръ $\frac{3}{4}$ с.м. Българи, и отъ селата само 3 с.м. грци. Индже-Алой чисто Грци, Скопо (Юскюпъ) 500 къщи, отъ които 100 българи и Яна до 300 къщи отъ които половината българи.

За Хапса и Баба-Ескиси съсъ селата нѣма ни подобни свѣдѣния, но знаемъ че повече отъ половината имъ села с.м. българи, а другитъ както и сама Хапса с.м. Сургуци, т. е. Гагаузи, които не знаятъ грци.

Въ Одринската каза отъ 180 тѣ села грцки с.м. само 19, и то нѣкои сѣсели съ Българи погърчени още въ Византийскитъ врѣмена, и които съ грцкиятъ языкъ знаятъ и говорятъ и българи; има още и 5—6 села Сургуци или Гагаузи, които с.м. остатки отъ Куманитъ и Печенѣгитъ, които въ врѣмето на Комановци бѣхъ сюзиянци на Византия. Има още и 3—4 села Арнаути прѣселенци незнамъ отъ дѣ и кога. Отъ останалитъ 150 българи села, до 20, и именно тѣзи с.м. около Одринъ, по споменения си съ градъ и подъ влиянието на грцитъ търговци и първенци, гркоманствуватъ, въ черквитъ си четатъ грцки и познаватъ още грцкиятъ владика. 5—6 села пакъ има, които не познаватъ грцкиятъ владика, но не с.м. с.м. подчинили и на Екзархията. Други пакъ десетина села има които познаватъ ужъ българи. Екзархия, но още грцки четатъ въ черквитъ си, защото нѣматъ пари или мерамъ да си купятъ българи черковни книги.

Сега отъ селата на около нека вѣдземъ въ градъ Одринъ.

Отъ 150 хил. жители които даватъ на Одринъ и което ний не можемъ да потвърдимъ, грцкиятъ и най нови географии при 50 тѣ хиляди Грци прилагатъ и 10 хиляди Българи, което прѣдполага двѣ хиляди къщи българи; нѣкои българи искатъ да кажатъ че има до 4000 къщи българи, но азъ мога да кажа токозъ само, че е имало и 5000, но днесъ ги има ни 500, които ако тѣй отиде и за нѣдрѣдъ, подоръ 5 години не ще ги има и тѣхъ. Защото този градъ не отива като другитъ градове да са открива и развива българицината

ниж. Азъ трѣба да знамъ тѣзи книга на изустъ.

— Много добръ, рече стареца.

И подиръ единъ цѣлъ мѣсець Петковото желание бѣше изпълнено. Старобългарската история бѣше преписана и комахай изучена наустъ.

— Дѣдо духовниче, приемоте си кнпгата, казваше Петко. Азъ ще ти съмъ дълженъ и на този свѣтъ и на онзи за доброто, което ми сторилъ, като ми я даде да я препиша.

— Нищо, Петко, нищо; бѣди само благословенъ отъ Бога и живѣй за радостъ и утѣха на братята си, продама добрия калугеръ. — Това момче ма очудва съ характера и обходата си, продължи той на себе.

А Петко бѣше доволно замисленъ. Дулата: *живѣй за радостъ и утѣха на братята си* бѣ му направила едно толкова впечатлѣние, за което и самъ той не можеше да си даде смѣтка.

— Защо ми каза това, рече си той самъ на себе. Да ли позна моята мисль, мисльта съ която преписахъ историята? Да ли не искаше да ма неспитва нѣщо? Да ли пѣкъ това не бѣше само и само отъ калугерски обичай? . . . Но не! Първи пѣкъ е какъ азъ чувамъ отъ устата на даскала си таквазъ дума.

отъ денъ на денъ все повече и повече, а наопаки, българската тукъ пропадала и гинѣ; Българитъ въ Одринъ с.м. са прѣтопявали и еднотоманъ са прѣтопяватъ на Грци. — Еднотоманъ погледъ на миналото въ този градъ може да ни даде дори опитно да разберемъ прѣуспѣшанието на грцизмата и пропаданіето на българщината.

Какво е било откоди и какви с.м. били Одринскитъ първи жители на тѣзи страна, не го оставяме и слѣзъваме до години по-блиски до нашето врѣме. Ний знаемъ отъ историята че прѣди 1200 и повече години около Одринъ живѣяло едно Славенско племе, което са казвало Бръжани; сѣмъ пакъ отъ историята знаемъ че въ лѣто 813 отъ Р. Х. българскій царъ Крумъ като прѣвзедъ Одринъ плѣнилъ и прѣкаралъ всичкитъ му жители въ България и прѣзъ Дунавъ, послѣ което Българитъ с.м. държали и владѣли Одринъ нѣколко години наредъ, отъ което са разумѣва, че с.м. са и населени въ него Българи. Одринъ са вижда да са е повърналъ на Грцитъ не по напредъ отъ покръстваніето на Българитъ. Но въ врѣмето на Симеона, българитъ го пакъ прѣвзедъ и, както бѣлѣжи историята, слѣдъ 5—6 мѣсечна обсада градъ е падналъ въ рѣцѣтъ на Българитъ по сѣдѣстие на едно издѣйство отъ вътрѣ, по което пакъ може да са прѣдполага че е имало въ градъ благоволяци на Българитъ, т. е. Българи, и както ний мислимъ, само частъ отъ войската и чиновницитъ може да с.м. били Грци, а населението е било българско. Българитъ и тозъ пѣкъ с.м. държали и владѣли Одринъ шестъ години и послѣ с.м. го повърнали на Грцитъ. — Одринъ е падналъ въ рѣцѣтъ на Българитъ още веднѣжъ въ врѣмето на Іованна Асѣния II, когато той разбилъ и плѣнилъ Императоръ Ватаци. Сега като е билъ тѣй обколенъ отъ Българи и токозъ дѣти прѣвземавъ и плѣнявалъ отъ тѣхъ този градъ, може ли да са мисли че въ него не е имало българско население?

Но и него да оставимъ и да слѣземъ до по-блиски врѣмена. (Слѣдва.)

Дописки на «Напрѣдъкъ»

Цариградъ, 2 Декемвр. 1874. — Цариградското Читалище въ столицата, което всекога е държало първо мѣсто и по заслугитъ и по положението си отъ помежду всички подобни заведения изъ татковината ни, имъ нѣдѣла редовно събрание. Предмета на разискванията въ това събрание бѣше: издѣйството на *Читалище*, единъчко Поверенно Списание, което имамъ въ Цариградъ.

Итаніето, трѣба ли да са издава «Читалище», което Настоятелството полагае на присъствуващитъ членове, са рѣши единогласно положително.

Всички членове земахъ предъ видъ че Списание то трѣба непрѣмънно да са издава защото, то е единъчли органъ не само на Цариградското Читалище, но и на всички Читалища изъ нашеско; тѣ прилагатъ че единъ пѣкъ повечко олучшено, това списание ще намѣри по ревностенъ приемъ у сѣнародницитъ ни.

Ний са утѣрвали положително въ този случай че читалищнитъ настоятелства всяка година с.м. са отпращали къмъ нашитъ по лични и учени съветователници; по злостастно тѣ не отговорили на поканата, въпрѣкъ голитъ обѣщания които с.м. давали. Прѣдъ видъ на то-

и той я каза менъ. Достойнъ ли съмъ за това? Една брѣчка покри челото му. — Но моето желание са изпълни, думаше Петко, когато си отиде у дома и гледаше съ едно душевно удоволствие незашиитъ още тетрадки отъ своя преписъ. И той бѣше радостенъ, дори въсторженъ; но тѣзи радости са едвѣмъ издаване на винаги тъмното и навѣсено негово лице.

V.

Петковитъ родители бѣхъ хора отъ средня рѣка. Тѣ не бѣхъ богати, но не бѣхъ пѣкъ и сиромаси. Като по заможнички селянитъ тѣ си имахъ отъ нивници, и отъ лозице, и отъ добитѣчецъ. Полугаря на дѣда Стояна (тѣй са зовеше Петковъ баща) бѣше на онова мѣсто, дѣто днесъ с.м. расположены колибитъ Шейтани. Такъвъ полугаря по него време с.м. имали повечето Еленчани въ разни мѣста изъ околията, а въ Елена с.м. били тѣхнитъ къщи.

Добъръ човѣкъ бѣше дѣто Стоянъ, добръ, разбранъ и разуменъ. Той разбираше малко отъ читво, но не можаше да си запише и да си смѣта. За това бѣше му май мѣчно; по той са утѣшили на скоро съ това че единъчкия му синъ въ малко време са научи да чете, да пише и да смѣта; че той вече му спо-

ва, дойде ми на ума че ний с.м. си такъвъ: знаемъ да виждаме, да брънкаме, да не харесваме, а и пишчио да не помагамъ на нареждане, за направяне.

И тѣй за напредъ Читалище ще продължава своето издаване, като земе нови мѣрки за подобряване му. Събраніето възложи на Настоятелството тѣзи грижа. Азъ ще са повърна, други пѣкъ да поговоримъ върху този предметъ, който трѣба да занимава не малко нашата публика.

— Писмото на нѣкой си * изъ Цариградъ, писмо въ което ужъ са отговори на хубави членъ въ «Напрѣдъкъ» подъ заглавие: «Новото движение на Цариградскитъ Българи» ми са вила такова, което на мѣсто да отговори на съществена точка отъ речениия членъ, отпадна въ друга посока и разисква за нѣкои си патриоти.

Този дописникъ говори за Цариградскитъ Българи, и нѣкакъ въ тѣхно име като че тѣ с.м. го ополномощили за това. Но то не вреди до токозъ, защото всѣкому е мило и драго да са мисли че представлява общото мѣние и сѣмъвори въ името на голѣмо множество. Но тогазъ, защо не отговоря умно, последователно и да разиска сѣмъността на питаніята, които развиваше членъ и които всѣки здравомислящъ Българинъ въ столицата намѣра за умиштенъ?

Ба! да дадемъ пълно право на нѣколко недоволни отъ нѣщо люде въ Цариградъ да земахъ авторитетъ на рѣцѣ и като повѣкватъ слѣдъ себе нѣколко свои да искатъ развалата на направеното безъ съгласието и безъ знаніето на онези милиони Българи, на които не по-малко е скѣпотно съкровището, добитата, които развиваше членъ и които всѣки здравомислящъ Българинъ въ столицата намѣра за умиштенъ?

Кажете ми защо този дописникъ не разгледа тѣзи най-важна точка отъ питаніето въ членъ «Новото движение на Цариградскитъ Българи»? Кажете ми защо той нарече този членъ *откъдъ* на нѣкои си патриоти? Кажете ми защо членъ на този членъ написанъ съ единъ чистонароденъ погледъ на работата са отдава на политиката на нѣкои си патриоти, *която политика била главната и единствената причина на злото, за да не кажемъ, на отчаяніето (?) положение, въ което са намира днесъ Екзархията.*

Кои с.м. тѣзи патриоти, за които е тукъ думата, кои с.м. тѣ, когато ний никога не с.м. виждали да са поддържатъ въ «Напрѣдъкъ» такова?

Но това ще каже да бѣде човѣкъ невнимателенъ къмъ онова, което ставя на около му. «Напрѣдъкъ», написанъ единъ членъ който съ основнитъ и позволителни разисквания събрани въ нѣкой мой пѣкъ. Азъ са ядосавамъ. Азъ са виждамъ некадѣренъ да отговори на този членъ. Е добръ! азъ имамъ на рака нѣколко стрѣли противъ него долу майсторски противъ Стояна и Първана? Въто тѣзи стрѣли и азъ ще ги стрѣлямъ противъ «Напрѣдъкъ», като кажа на свѣта че Стоянъ и Първана стоятъ задъ «Напрѣдъкъ»; а за да повалимъ и тѣхъ Напрѣдъкъ, азъ трѣба да стрѣлямъ противъ тѣхъ прѣзъ тѣлото на този листъ. Въ такъвъ случай съ единъ замахъ са убиватъ двѣ птичета.

Това е споредъ мене тактиката на *Вълковия* дописникъ, тактика, която са лишена отъ основа, отъ начала и отъ добросъвестност. Кажете ми подиръ това, кой пле да хвърля пѣпелъ въ очитъ на свѣта? Онези който разисква питаніята сами, отдалъ отъ личности, или онези който само въ тѣхъ намѣра най голѣми дохвѣтки за борба? Справедливостта изисква да

магаше не малко въ домашнитъ му и полски работи, че най подиръ Петка хвалѣхъ открито всички умни и разумни хора въ селото.

Една наусничка, едно свѣтче, единъ апостолъ и едно рѣкописно евангелие с.м. били книгитъ, които съставяхъ наслѣдствената библиотека на дѣда Драгана. Тѣзи библиотека ний вѣдѣхъ че с.м. обогати съ една *сѣмъпоушна книга*, рѣкописа на Петка, рѣкописа на Старобългарската История. Тѣзи книги бѣхъ изучени отъ Петка въ нѣколко години и той вече можаше да спомага на пѣвцитъ въ черква отъ лѣва страна.

Тукъ трѣба да са каже че въ подземната тогавашна черковица Св. Никола, въ Елена са е пѣло отъ едната страна по грцки а отъ другата по българи. Свещеника е извършвалъ богослужение то ще-не-ше на налаганний тогазъ грцки езикъ, за по доброто изучаване на който трѣбаше да са ходи въ *Търново*.

— Жено, казваше единъ депъ дѣдо Стоянъ, какъ ти са види нашитъ юнакъ; какъ ти са види нашъ Петко?

— Че какъ да ми са види, Петко ми е единъчкъ синъ и менъ е драго като вече си имамъ въ него отмѣна на старини.

— Жено, продължаваше дѣдо Стоянъ;

исповѣдамъ че въ писмото има доволно истини, които заслужаватъ едно сериозно внимание. Но мѣсто ли му бѣше тамъ дѣто са писани? Ний призоваваме този дописникъ да отговори на основната идея на члена «Новото движение на Цариградскитъ Българи» идея, които е, че туркитъ ний само нѣмаме право безъ знаніето и съгласието на възникнитъ си сѣнародници да свалимъ и да качимъ, да развалимъ и да прѣправимъ, — тѣзи идеи, които сподѣля не само здравомислящата частъ въ столицата но върунѣмъ и всички Българи, които нѣматъ злочестивата да мислятъ съ чужда глава.

Другитъ питанія, какъто с.м. питаніята за политиката на нѣкакъ си патриоти . . . но за това до дѣти.

Сѣрезъ, 22 й Ноемврій 1874. Отъ двѣ седмици на самъ ний съ удивление гледаме въ стапта на пошанското ни управление много плкове отъ листове на единъ български вѣстникъ, името на когото чувахъ, но да видимъ едва сега си удостоихъ. Тѣзи листове бѣхъ отъ послѣднитъ броеве на вѣст. *Вѣкъ*, назначени за Неврокопското, Мелничкото, Петричкото, Скрижевското и проч. Учпаша, които, отъ Сѣрезъ главното пошанско управление ще проважда, съ особенитъ чанти, за назначенитъ имъ мѣста, освѣтъ Скрижевскитъ, понеже за това село не ходи и чанта. На паниковетъ на тѣзи листове, при адреситъ, стѣчение написана и рѣчица «подарѣци» но отъ кого, не можъ ви каза, защото това не държеше мѣсто на паниковетъ.

Понеже, както горѣ казахъ, за Скрижево и чанта не ходи, пошанското управление повѣри намъ прѣпращането на вѣст. *Вѣкъ* за това село. Отъ това намъ ни падна случая да видимъ послѣднитъ два броя на този вѣстникъ, числото на които не можъ ви каза кое бѣше, защото сега когато ви пишъ тѣзи редове, тѣзи два броя бѣхъ вече прѣпратилъ на назначенното имъ мѣсто.

Първото ни запознаване съ този *дринелъ*, име което праведно му са отдавало отъ нашитъ Българи, бѣше доста да направимъ и насъ да го подозрѣваме въ недоброежелателство къмъ бѣднитъ нашъ народъ, като съ даденнитъ си на послѣдне новини дойде да потвърди онова, което една частъ отъ нашитъ тукъ еленисти, не прѣди много врѣме искавахъ по Св. Горскитъ въпросъ, и което миналата поща ни явихъ; при това още азъ не са забавилъ и да не пропикнѣ цѣлѣта, за която *той почка да са разпрѣска по тѣзи мѣста, и отъ кою, и защо са подарява*. И може ли ни каза нѣкой че с.м. пѣлгани въ свѣткитъ които с.м. си направилъ? Вѣстница не; Защото, какъвъ бѣше онези членъ на *Вѣкъ*, съ когото той пакъ почна да притрѣсна въпросъ за Екзархияското свѣдѣние, и какво значеніе имашъ тайственитъ му онѣзи думи «*ако искаме да са припознае черквата ни, ако не отъ патриаршията, то поне отъ другитъ православни черкви и вѣзватъ съ нея въ сношение*» думи писани все по слѣщитъ въпросъ?

Но не е само това; има и друго, което вече открито и безъ забивки *Вѣкъ* искава въ най послѣднитъ си брой, и съ което той посочва *спогозѣденіе съ патриаршията*, безъ което, споредъ него, Екзархията ни не щѣла да схвати правилнитъ си ходъ.

Пониятъ всички онѣзи, които с.м. прочели въ пѣтрѣшитъ новини отъ послѣднитъ брой на *Вѣкъ*, новината, дадена отъ другъ единъ Бълг. вѣстникъ, за че Н. Блаженито Екзархъ бѣлѣ направилъ, заедно съ грцкиятъ патриархъ, визитата си на Н. И. В. Султана по празникитъ

Петко е юнакъ и той отъ една страна ма прави да му са радвамъ а отъ друга да са страхувамъ за него.

— Ний че си и ти, Стоене; та защо имашъ санкимъ да са страхувамъ за него. По мѣдъръ, по миренъ и по уменъ момъкъ отъ него има ли въ нашето село! Не чувашъ ли че цѣло село му зафаля и били го жепятъ за хаджи Нейковата дѣщеря.

— Та и за туй ма е страхъ мене а; та неговата мѣдрина, неговата замисленостъ и неговата умностъ с.м. които ма безпокоятъ я. Зеръ ти не познавашъ че подъ този миренъ и тихъ хлапакъ са крие такъвъзъ юнашко и огняно сърдце, което . . . май не ми са харесва. Петко е достигналъ до тамъ дѣто тѣзи дни нѣкъмъ хортувалъ противъ Хаджи Велка и противъ Хаджи Цолча. Това не ми прокобѣва нѣколко добродѣтина, но пакъ да видимъ. . .

— Стоене, защо ставашъ такъвъзи, Петко е още младъ и да е порекълъ пѣщо, кой ще даде уху на думпѣтъ му. Санкимъ голѣма работа ли е това. . . И дѣдо Стояну са истѣргилъ дѣлоба въздишка отъ гърдитъ.

— Дано бѣде тѣй, пошпишъ на себе. (Слѣдува.)

